

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

KLEBELSBERG KUNO-ÖSZTÖNDÍJ

<2021>

A kutató neve	
Fóris Ákos	
A kutatás témája	
A magyar megszálló csapatok tevékenysége a szovjet területeken német levéltári források tükrében	
A kutatás helyszíne	
ország, város	Németország, Freiburg im Breisgau
intézmény	[Német] Szövetségi Levéltár Hadi Levéltár (Bundesarchiv, Militärarchiv, BA MA)
A kutatás ideje	
2021. szeptember 2. – november 1.	
A kutatott gyűjtemények, az átnézett iratok, dokumentumok és a találatok rövid ismertetése (tételes találati jegyzék nélkül)	
2021-ben volt 80 éve annak, hogy Magyarország hadba lépett a Szovjetunióval szemben. A Szovjetunió elleni háború számos aspektusa kutatott már, viszont az utóbbi évek egyik legvitásabb kérdése a szovjet területeken működő magyar megszálló csapatok tevékenységét öleli fel, melyről mindmostanáig igen kevés adatunk van. A 2 hónapos Klebebersberg Kuno-ösztöndíj (KKÖ) keretében a kérdéskörnek az egyik legfontosabb forráscsoportja feltárására vállalkoztam. A 2021. évi KKÖ támogatásom során elsődleges vállalásom volt, hogy a Freiburg im Breisgauban található Német Szövetségi Levéltári Hadi Levéltárban (Bundesarchiv Militärarchiv, BA MA) kutatásokat végezzek a német hadseregcsoporthoz mögöttes területének parancsnokságai (Befehlshaber der rückwärtigen Herresgebiete) iratanyagát tartalmazó RH 22 fondban (Bestand)¹ és ennek magyar vonatkozású iratairól tételes	

¹ A német szövetségi levéltári rendszerben három elemű jelzeteket alkalmaznak: 1) általában két betűből álló, témacsoportot jelölő jelzet (jelen esetben: RH) 2) Az adott témacsoporton belül a fond száma (jelen esetben: 22) [Ez a kettő alkotja a fond jelzetét (Bestandssignatur)] 3) az adott fondon belül az akta sorszáma (Archivnummer) (jelen esetben: 1–208). Az akta sorszáma egyes esetekben tartalmazhat betűket, így K-val jelölik a térképeket (Karte), illetve nagyobb terjedelmű aktákat a illetve b kötetre is bontottak (amint ezt felfedezhetjük RH 22/138 akta esetében).

jegyzéket készítek. A 2 hónapos (2021. szeptember 2. – november 1.) németországi tartózkodásom alatt a magyar megszálló tevékenység szempontjából legfontosabb, Dél Hadseregcsoporthoz mögöttes területi parancsnokságának (Befehlshaber des Rückwärtigen Heeresgebietes Süd, Bfh. H. Geb. Süd) iratanyagát dolgoztam fel. A térképeket nem számítva² ez 145 aktát jelent, melyek közel 22000 lapot, azaz mintegy 35-40 ezer oldalnyi iratanyagot jelent.

A Dél Hadseregcsoporthoz mögöttes területi tevékenysége időbelileg két részre osztható. Az első szakaszt a Szovjetunió elleni háború kezdetétől³ 1942. július végéig tehetjük. 1942. augusztus 1-jén a Kék terv kibontakozásával a hadseregcsoporthoz kettébontották A és B Hadseregcsoporthoz (utóbbiból november 21-én kivált a Don Hadseregcsoporthoz is). Ez érintette a mögöttes területi igazgatást is, így külön jött létre az említett kettő majd három hadseregcsoporthoz mögöttes területi parancsnoksága, melyek az RH 22 fondon belül külön vannak rendezve. Megemlítendő viszont, hogy a Dél Hadseregcsoporthoz mögöttes területi parancsnokságának iratanyaga – elsősorban a VII. osztály – részben tartalmaz az A és a B Hadseregcsoporthoz vonatkozó iratokat is. 1943. február 12-én a súlyos veszteségeket szenvedett seregekből állították fel újra a Dél Hadseregcsoporthoz, ennek megfelelően hozták létre újra annak mögöttes területi parancsnokságát is. Ezt az 1943 februárjától tartó időszakot nevezhetjük a Dél Hadseregcsoporthoz mögöttes területi tevékenysége második szakaszának. Habár a hadseregcsoporthoz csak 1944. április 4-én alakították át az Észak-Ukrajna Hadseregcsoporthoz, a parancsnokság a mögöttes területi feladatokat már 1943. október 5-én átadta a korábban Ukrajna polgári igazgatás alá vont területei (Reichskommissariat Ukraine) felett a katonai közigazgatást biztosító Ukrajnai Wehrmachtparancsnokságnak (Wehrmachtsbefehlshaber Ukraine). Mivel a levéltári

Az RH jelzet a Reich – Heer (Birodalom – szárazföldi haderő) rövidítése, ami arra utal, hogy az 1919 és 1945 közötti német szárazföldi haderő anyagait tartalmazza. A Német Szövetségi Levéltár online segédletében (Invenio) megtekinthető levéltári struktúrán belül a vizsgált fond alábbi tematikus egységeken belül található: Norddeutscher Bund und Deutsches Reich (1867/1871-1945) (Északnémet Szövetség és Német Birodalom (1867/1871-1945)) → Militär (Hadügy) → Reichswehr und Wehrmacht 1919 bis 1945/1946 → Reichsheer und Heer (Szárazföldi haderő, RH) → Befehlshaber und Kommandanturen. (Parancsnokságok) → RH 22.. Ezek viszont – a magyar levéltári struktúrával szemben – nem rendelkeznek önálló jelzettel, vagy jelzett elemmel, illetve az adott iratanyagnál jelzett levéltári rendezési szinteket.

² 8 akta – RH 22/14–17, 35–36, 54, 145 – a hadinaplókhoz mellékelte nagyobb méretű térképeket tartalmaz. Ezek feldolgozása speciális körülményeket követelt meg, melyek biztosítása a jelenlegi szűk kapacitások közepette nagy komplikációval járt volna, ezért ettől eltekintettem.

³ 1941. július 5-ig Befehlshaber der rückwärtigen Heeresgebiete 103 néven működött.

anyagok rendszerében is élesen elkülönül ez a két időszak, így a hadműveleti iratok alapján elkészített jegyzékben jeleztem is a megnevezett két időszakaszt.

A Dél Hadseregcsoporthoz mögöttes területi parancsnokságának iratanyaga a szerv eredeti rendjét követve, a parancsnokság osztályai alapján épül fel:

Stammtafeln (Törzstábla) (1 akta)

Abteilung Ia (Ia [hadműveleti] osztály) (121/113 akta)⁴

Abteilung Ic (Ic [hírszerző és kémelhárító] osztály) (8 akta)

Abteilung III (III. [katonai igazságszolgáltatási] osztály) (2 akta)

Abteilung Quartiermeister (Szállásmester osztálya) (11 akta)

Abteilung VII (Militärverwaltung) (VII. osztály, katonai közigazgatás) (8 akta)

Leitender GFP-Polizeidirektor (A Titkos Tábori Rendőrség vezető rendőrfőnöke) (2 akta)

A fentebbi osztályok mindegyikét áttekintettem. Az egy aktából álló Stammtafeln és a két aktából álló Abteilung III kivételével a német parancsnokság minden részlegén találtam hungarika értékkel bíró iratanyagot. Fontos megjegyezni, hogy a különböző osztályok iratai más-más osztályok iratait is tartalmazzák. Így jelentős számban találhatunk a hadműveleti osztály anyagai között GFP iratokat. Viszont például a magyar 105. gyalogdandár hadműveleti naplóját (RH 22/182) nem a hadműveleti iratoknál, hanem a felderítéssel foglalkozó Ic osztály anyagai között találhatjuk.

Az adott osztályokon belül találhatjuk a különböző aktákat, melyek egyszerre szolgálnak őrzési és legalsóbb szintű levéltári egységként. Levéltári kikéréskor is ezeket veszik alapul. Hasonlóságot mutatva az ukrain levéltári tapasztalataimhoz, az akták döntő hányadában itt is össze vannak fűzve az iratok (még ha nem is bevarrva, hanem műanyag kapoccsal vannak összetűzve), a lapszámozás biztosítja az akta teljességének ellenőrizhetőségét.

Az akták kialakítása az Ia, Ic valamint a szállásmester osztálya esetén alapvetően a proveniencia elvét követi. Ennek értelmében az iratanyag az egyes osztályok hadinaplóit, valamint a tematikusan hozzá tartozó mellékleteket tartalmazza. A mellékletek kialakítása terén viszont eltérő gyakorlatokat fedezhetünk fel akár egy osztályon belül is. Így amíg 1941-ben a hadműveleti csoportnál időrendben csatolták be a dokumentumokat a

⁴ Az Ia osztály anyagában található a nyolc térkép. Lásd a 2. lábjegyzetet.

mellékletekbe, addig az 1942. januártól júliusig tartó időszakokban havonta különböző tárgyi egységeket alakítottak ki. Ugyancsak nehezíti a feldolgozást, ha csupán a mellékletek maradtak fenn, s maga a hadinapló nem, amely különösen az 1943. évben jellemző. A többi osztály esetén tematikus rendben találhatóak az iratok.

A legnagyobb forrásértékkel egyértelműen a parancsnokság hadműveleti iratai bírnak. Ebben részletes jelentéseket találhatunk a mögöttes területek és az alárendelt alakulatok hadrendjéről, alárendeltségi viszonyairól, mozgásukról, alkalmazásuk kereteiről, biztosító és partizánellenes tevékenységükről.

A hungarika értéket figyelembe véve az alábbi irattípusokat érdemes kiemelni:

1) A Bfh. H. Geb. Südhöz beérkezett napi, reggeli és esti jelentések. Minden nap legalább egy alkalommal kötelesek voltak jelentést felküldeni az mögöttes területi parancsnokságnak a neki alárendelt alakulatok – így a magyar csoportparancsnokság, valamint a magyar seregtestek is. Ez a forrástípus maradt fenn talán legnagyobb számban, viszont az időbeli hiányok arra is rámutatnak, hogy nem teljes egészükben.

2) A Bfh. H. Geb. Süd hadrendjének, határainak megváltoztatására vonatkozó utasítások. A hadihelyzet, valamint a Reichskommissariat Ukraine kiépülésének függvényében Dél Hadseregcsoporthoz megszállási területe, valamint az alárendelt alakulatok folyamatosan változtak. Ennek nyomon követésére, a magyarok helyzetének meghatározására fontosak ezek a részletes utasítások.

3) A partizánellenes harccal kapcsolatos részletes utasítások és jelentések. Ezzel kapcsolatban elsősorban a Bfh. H. Geb. Süd által 1942 nyarán koordinált partizánellenes hadműveleteket érdemes kiemelni, amelyeknél nem csupán a vállalkozások eredményeit, hanem azok előkészítését is nyomon követhetjük. Ebből információt kaphatunk nem csupán a magyar csapatok tevékenységére, hanem a megítélésükre vonatkozólag is.

4) A magyar csapatok és a katonai igazgatás kapcsolatára vonatkozó iratok. Itt elsősorban a Feldkommandatur 194 és 197 irataira kell utalni, amelynek területeit jelentős részben magyar csapatok tartották megszállás alatt.

5) A Titkos Tábori Rendőség (Geheime Feldpolizei, GFP) csoportjainak iratai. Több GFP csoportot – elsősorban a GFP 708 és 730 – időlegesen magyar seregtestek alá rendelték, hogy támogassák a magyar partizánellenes tevékenységet, valamint a

közigazgatás felállítását a magyarok által ellenőrzés alatt tartott területeken.

Végül fontos kiemelni, hogy magyar vonatkozást nem csupán a Dél Hadseregcsoporthoz mögöttes területi parancsnoksága alá rendelt alakulatok⁵ esetében találhatunk. Így a hadseregcsoporthoz mögöttes területi parancsnokság 1941. nyári anyagai között iratokat találhatunk a magyar szervek által végrehajtott galíciai deportálásokra. 1942 tavaszán–nyarán a magyar király 2. honvéd hadsereg felvonulására, míg 1943 januárjában és februárjában a vereséget szenvedett magyar haderő visszavonulására vonatkozó iratokat lelhetünk fel. 1943-ban a hadseregcsoporthoz mögöttes területe mellett bevetett magyar VII. és VIII. hadtest tevékenységére is találhatunk adatokat.

*

A mellékelt jegyzékben igyekeztem minden hungarika értékkel bíró iratot feltüntetni, ezalatt értve azokat az iratokat, amiket magyar parancsnokságok keletkeztettek, magyar csapatokat említene, illetve azokat az utasításokat, ahol a mellékelt kiosztási útmutató alapján valamely magyar parancsnokságnak is megküldtek. Csupán néhány olyan akta található, amely teljes egészében magyar vonatkozással rendelkezik. Ilyenek az RH 22/34. és RH 22/182. sz. akták, melyek a 105. gyalogdandár – majd könnyűhadosztály – 1941–1942. téli harcaira vonatkozólag adja a seregtest hadinaplóját és összefoglaló jelentéseit. A legtöbb aktában elszórtan találhatóak a magyar csapatok működésére vonatkozó adatok.

Az elkészített jegyzékben darabszinten tüntettem fel a magyar vonatkozású iratokat. Ettől csupán abban az esetben tértem el, ha egy-egy aktában azonos irattípusok találhatóak. Ez alatt elsősorban az egyes hadinaplókhoz mellékelt, a Bfh. H. Geb. Süd számára különböző alárendelt sereg- és csapattestektől beérkező, illetve a Bfh. H. Geb. Süd által a Dél Hadseregcsoporthoz számára küldött reggeli, esti valamint napi jelentésekről van szó. Ebben az esetben is feltüntettem a hungarika értékkel bíró táviratok elküldésének dátumát, valamint az erre vonatkozó lapszámokat.

Minden alkalommal feltüntettem az adott akták német címének fordítását, terjedelmét. Mivel a Hadi Levéltár őrizetében lévő anyagok lapszinten (Blatt) számozottak, így ennek megfelelően tüntettem fel az akták terjedelmét, valamint a magyar vonatkozású iratok helyét az adott aktán belül. Az iratanyag keletkeztetőjénél fogva az dokumentumok nyelve szinte teljes egészében német, emiatt nem tartottam szükségesnek a jegyzékben a

⁵ 1941 nyarán–őszén a Kárpát-csoport és a Roques-csoport alá rendelt I. gyorshadtest, 1941 ősztől a Magyar Megszálló Csoport majd a Keleti Megszálló Csoport alá rendelt 102., 105. és 108. gyalogdandár majd könnyűhadosztály, 1942–1943 fordulójától 1. és 201. könnyűhadosztály.

dokumentumok nyelvének feltüntetését. Mindenesetre érdemes megjegyezni, hogy a vizsgált fondban – elszórva ugyan – találhatunk magyar, olasz, román, ukrán és orosz nyelvű iratokat is.

A könnyebb hadtörténeti feldolgozás érdekében külön oszlopban jeleztem azt, hogy seregtest (dandár, [könnyű]hadosztály,⁶ csoport,⁷ hadtest, hadsereg) szintjén mely magyar alakulatok, parancsnokságok vannak említve a vonatkozó iratban. Az alakulatok nemzetiségét csak abban az esetben jeleztem, ha nem magyar alakulatokról van szó.

A könnyebb áttekinthetőség érdekében a dátumok esetén a hónapok neveit, valamint a különböző alakulatok megnevezéseit rövidítve közlöm. A rövidítések jegyzékét csatolom az iratok darabszintű áttekintéséhez. A német alakulatok nevét általában magyarra fordítva közlöm, egyes esetekben viszont meghagytam az eredeti német rövidítéseket, mivel egyfelől azok mind a forrásokban, mind a szakirodalomban bevett rövidítései a jelölt parancsnokságoknak, másfelől a magyarra fordított kifejezések nem adnák vissza a pontos jelentésüket.

Kutatás módszere

A KKÖ keretében benyújtott pályázatomban megfelelően szeptember 2. és november 1. között folytattam levéltári kutatásokat a Hadi Levéltárban. Ennek megvalósítását nagyban meghatározta a COVID-19 járvány.

A Német Szövetségi Levéltár a pandémia harmadik hullámának visszaszorulásával ismét kinyitott, viszont jelentősen szűkítették az eredetileg 25 kutató befogadására alkalmas olvasóterem befogadóképességét. Ennek érdekében online foglaláshoz kötötték a kutatást.⁸ A magyar levéltári gyakorlattal szemben viszont nem vezettek be időbeli korlátozást s 300 napra előre megnyitották a helyfoglalás lehetőségét. Ez utóbbi intézkedésnek köszönhetően gyakorlatilag napok alatt beteltek a kutatási helyek egy évre előre. Ilyen körülmények között a kint létem során csak korlátozottan férhettem a forrásokhoz, mivel a tervezettnél kevesebb kutatási napot sikerült foglalnom. Emellett – amint korábban jeleztem –

⁶ 1942 februárjában a gyalogdandárokat könnyűhadosztályokká nevezték át a magyar hadszervezetben, ami érintette a Dél Hadseregcsoporthoz tartozó területén alkalmazott 102., 105. és 108. gyalogdandárt is. Az átnevezést követően az iratok megnevezésénél az új megnevezést alkalmazom, viszont az egységes áttekintés érdekében az utolsó oszlopban a későbbi időszakban is a gy. d. (gyalogdandár) rövidítést alkalmazom az említett három seregtest megjelölésénél.

⁷ Ez alatt értem a hadtestsztintű felsőbb parancsnokságokat (Kárpát-csoport, Megszálló Csoport, Keleti Megszálló Csoport), valamint az ideiglenesen fennálló harccsoportokat (például Baumann-csoport) is.

⁸ <https://bundesarchiv-freiburg.easy2book.de/> (Utolsó elérés: 2022. február 1.)

önmagában a Dél Hadseregcsoporthoz tartozó területi parancsnokságának iratanyaga is jóval terjedelmesebb (közel 22.000 lap) volt, mint arra korábbi levéltári tapasztalataim alapján számítottam. Emiatt végül a magyar szempontból legrelevánsabb hadseregcsoporthoz tartozó területi parancsnokság teljes feldolgozása mellett döntöttem.

A kutatás természetesen a levéltári segédletek feltérképezésével és kikérésével kezdtem. A korábban nyomtatott formában, most már pedig online a Bundesarchiv levéltári nyilvántartórendszerében, az Invenio⁹ is elérhető az iratanyagok aktánkénti listája, viszont ennél részletesebb segédlettel nem rendelkezünk. Egykorú iktató- vagy mutatókönyvek, illetve más utólagos segédletek nem lelhetők fel. Az akták megkapását követően segítheti a tájékozódást, hogy egyes akták elején feltüntetik a becsatolt iratok iktatószámát, rövid tárgymegjelölését és dátumát.

Az iratborítón – illetve a levéltári segédletben – lévő címek gyakran nem fedték le teljesen annak tartalmát, vagy csupán azt jelölték, hogy melyik hadinaplóhoz tartalmaz mellékleteket. Több helyen meglepetésszerűen is előkerültek anyagok. Például a hadseregcsoporthoz tartozó területi parancsnokságának szállásmesteri osztálya gazdag iratanyagot tartalmazott a magyar 2. hadsereg visszavonulására vonatkozóan. Ugyancsak nem várt találatnak tekinthető az is, amikor egy, Csernyigov térségében tevékenykedő kollaboráns személy hírszerző tevékenységéről 1943-ban összeállított aktában az adott személynek a magyar csapatoknak 1941 decemberében nyújtott szolgálatairól találtunk adatokat.

Ezért akták címe alapján nem lehetett végezni előzetes „szűrést” a magyar vonatkozásra vonatkozóan, hanem csak az iratok egyenkénti átnézésével és feldolgozásával.

Ennek megfelelően minden aktát átnéztem darabszinten, kiválogatva a fentebb említett hungarika értékkel bíró anyagokat.

A levéltári iratanyagok általánosságban jó állapotúak, viszont a megértést így is többször nehezítette a papír rongálódása, annak minősége, az elmosódó betűk, vagy a szinte olvashatatlan kézírás.

A kutatási eredmények hasznosítása (pl. előadás, publikáció) és az esetleges további lehetőségek

Amint kutatási tervemben is jeleztem, 2016-ban már volt lehetőségem betekinteni az iratanyagba, viszont a fond részletesebb feltárása újabb kutatási lehetőségeket villantott

⁹ <https://invenio.bundesarchiv.de/invenio/login.xhtml> (Utolsó elérés: 2022. február 1.)

meg számomra mind a magyar hadtörténetre, mind általában a Szovjetunióbeli német megszállás történetére vonatkozólag. Fontos feladat, hogy a német iratokban lévő adatokat összevegyük a téma magyarországi, ukrainai és oroszországi forrásaival, melyekre az elkövetkező években továbbra is törekedni fogok. Mindenképpen tervezem, hogy mind szaktudományos előadásban, mind publikációban fel fogom használni a kutatómunka során feltárt iratokat.

A levéltári kutatás mindenképpen folytatandó lenne a német Hadi Levéltárban. Az RH 22 fondon belül mindenképpen feldolgozandó a B és a Közép Hadseregcsoporthoz tartozó területi parancsnokságának iratanyaga. Ugyan a német 2. hadsereg mögöttes területi parancsnoksága (Korück 580) hadinaplóinak másolatai elérhetőek a HM HIM Hadtörténelmi Levéltárban, a német 2. páncélos-hadsereg hátsóterületén (Korück 532) alkalmazott magyar csapatokról sem magyarországi iratmásolat, sem részletes jegyzék nem található (RH 23). Ugyancsak fontos, magyar vonatkozású forrásokat rejtenek magukban a polgári igazgatás alá vont területeken lévő német parancsnokságok iratai is (RW 41). A magyar megszálló tevékenység története tovább mélyíthető, ha bevonjuk a vizsgálatba a hadseregcsoporthoz tartozó parancsnokságok iratanyagait (RH 19) is, ahol szintén találhatunk a partizánellenes hadviselésre vonatkozó anyagokat. Ugyancsak további bővítési lehetőséget jelent, ha a magyar csapatokkal kapcsolatba kerülő német biztosító hadosztályok (Sicherungs Division), hadtest- és hadseregparancsnokságok anyagait is megvizsgáljuk.

Az ösztöndíjjal kapcsolatos gyakorlati észrevételek (beleértve a leendő ösztöndíjasok számára hasznos tanácsokat)

A német Hadi Levéltár megközelítése egyszerű. Freiburg im Breisgau nem számít nagyvárosnak Németországban, közlekedése átlátható, köszönhetően elsősorban a történelmi belvárosban egymást metsző villamosvonalaknak. A 3-as villamossal a legegyszerűbb megközelíteni a levéltárat, de a vasútállomásról a 11-es busz is eljuthatunk a levéltárhoz.

A kutatáshoz minden alkalommal szükséges előzetes bejelentkezés. A beiratkozáshoz nem szükséges támogató nyilatkozat, csupán egy nyilatkozat kitöltése, valamint egy útlevél. A COVID-19 járvány elleni védekezés érdekében megkövetelték a koronavírus elleni oltások meglétét, ennek hiányában pedig minden kutatás előtt jelezni kell tesztelést. A kutatáshoz nem volt elegendő a textilmaszk, az FFP2 maszkot követelték meg, szabályos viseletét szigorúan ellenőrizték.

A levéltár honlapján is figyelmeztetnek arra, hogy a COVID helyzet miatt akár több

hónapra is nőhet az e-mailen való visszajelzés. Tapasztalatom szerint a válaszadás gyorsasága 1–4 hét volt. Kiemelendő viszont, hogy minden alkalommal részletekbe menően válaszoltak a felmerült kérdéseimre. Akinek esetleg gyorsabb válaszra van szüksége, azoknak ajánlom, hogy telefonon hívják fel a levéltárat.

A kapcsolatfelvételen túl kutatás előtt érdemes ismerkedni a Szövetségi Levéltár nyilvántartó rendszerével, az Invenióval. Nem csupán keresésre használható, hanem ezen keresztül kell leadni a kéréseket is. A koronavírus körülményein túl a kutatást nagyban nehezítette az is, hogy az utóbbi hónapokban több alkalommal is elérhetetlenné vált az Invenio. A levéltár decemberi tájékoztatása szerint valószínűleg JAVA problémája volt a rendszernek.

A járványhelyzet miatt fennálló rendkívül korlátozott mennyiségű kutatóhelyeken túl a levéltár rendkívül kutatóbarát. A Hadi Levéltár hétfőtől csütörtökig hosszabb (9:00 – 18:00), pénteken valamennyivel rövidebb (9:00 – 16:00) nyitva tartással várja a kutatókat. Akár 50 aktát is kint tarthat magánál a kutató. A személyi jellegű iratokat leszámítva az iratok szabadon fényképezhetők. A kutatótermi munkatársak segítőkészek.

Budapest, 2022. február 1.

Fóris Ákos s. k.